

Βίαιες μαιευτικές

τῆς Hélène Cixous

Ἰκρίσματα

Διέσχίζα τὸν κῆπο μὲ τὴν Εὔα τὴ μητέρα μου, εἶναι ὁ τελευταῖος κῆπος, γιὰ τὴν ἀκρίβεια εἶναι ἓνα τετράγωνο κομμάτι δάσους φυτεμένο ἀπὸ τὴ φύση μὲ πεῦκα θελανιδιές κουμαριές μιμόζες σκίουρους φίδια καὶ σαῦρες. Εὐτυχῶς ποὺ ὑπάρχουν οἱ κουμαριές, εἶπα, καὶ οἱ κουκουναριές, διαφορετικά ὁ κῆπος δὲν θὰ ἦταν δενδρόκηπος, ἂν δὲν ὑπῆρχαν φρούτα κανένα βιολίο δὲν θὰ ξεκινούσε ἀπὸ τὴν κλοπὴ.

- "Ἐκλεψες κιόλας; ρώτησα τὴν Εὔα.
- Ναι! εἶπε ἡ Εὔα. Βέβαια. Στὸ ἀεροπλάνο.
- "Ὅμως μὲ ἄλλο τρόπο, εἶπα.
- Μὲ ἄλλο τρόπο δὲν νομίζω, εἶπε ἡ Εὔα.
- Δὲν νομίζεις;
- Γενικῶς δὲν τὸ κάνω. Δὲν μὲ προκαλεῖ καθόλου. Δὲν μπαίνω καθό-

λου στὸν πειρασμό. Σκεφτόταν σοβαρὰ ἡ μητέρα μου, κυριολεκτώντας.

Μετὰ μοῦ ἀνακοίνωσε:

- Ἐσύ, ναι, εἶπε. Ἐχω κάτι στὸ σπίτι μοῦ εἶπε, μία μικρὴ γ-

Πρὶν προλάβει νὰ πεῖ τὴ λέξη γλάστρα τὴ δέκοψα διαστικά.

Οἱ κλοπές μου, ἂν ὑπάρχουν, εἶναι προσωπικὴ μου ὑπόθεση. Ἔγιναν, ἂν ἔγιναν ποτέ, γιὰ τὴ σιωπὴ καὶ τὸ σκοτάδι. Ἡ ὁμολογία δὲν μὲ βάζει σὲ πειρασμό. Ἄλλωστε, ἂν εἶχα κλέψει, δὲν θὰ τὸ θυμόμουν, θὰ εἶχα κλέψει τὴν κλοπὴ ἀπὸ μένα τὴν ἴδια.

-Ξέρεις ὅτι ὅλοι οἱ συγγραφεῖς ξεκίνησαν κλέβοντας, εἶπα στὴν Εὔα. Δὲν ξεκινάει μόνο ἡ Βίβλος μὲ τὴν ἀφήγησιν μιᾶς κλοπῆς, εἶπα στὴν Εὔα, τὴ μητέρα μου, ὀλόκληρη ἡ λογοτεχνία, ἀπὸ ἔργο σὲ ἔργο, τὰ πάντα ξεκινοῦν μὲ μιὰ κλοπὴ. Ὅλοι οἱ συγγραφεῖς εἶναι πρῶτην κλέφτες.

- Ἄ! Αὐτὸ δὲν εἶναι δικαιολογία, εἶπε ἡ μητέρα μου. Καὶ τί κλέβουν οἱ φίλοι σου;

Hélène CIXOUS (Γαλλία)
Γενήθηκε τὸ 1936 στὸ Ὁράν, ὅπου πέρασε τὰ παιδικὰ τῆς χρόνια. Ὑψηλὴ γάλακτος στὸ Πανεπιστήμιο, ἔγραψε διδακτορικὴ διατριβὴ γιὰ τὸν Joyce τὸ 1968 (Ἡ ἔξοδος τοῦ Joyce, Grasset, 1969) καὶ τὸ 1967 ἄρχισε τὴ δημοσίευσιν τοῦ ἔργου τῆς ποὺ περιλαμβάνει περισσότερο ἀπὸ πενήντα βιβλία: μυθιστορήματα, δοκίμια καὶ θεατρικὰ ἔργα ποὺ ἀνέβηκαν πολλές φορές σὲ σκηνοθεσία τῆς Ariane Mnouchkine. Εἶναι ἰδρυτικὸ μέλος τοῦ Διεθνῶς Κοινοβουλίου τῶν Συγγραφέων.

ΒΙΑΙΕΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΕΣ

— Ανάλογα με τη χώρα, την προτίμηση και την περίπτωση. Ο Αύγουστινός από την Αλγερία αγλάδια που μόνο τα γουρούνια μπορούσαν να φάνε. Ο Ρουσσώ μήλα φυλαγμένα σε ένα κελάρι που προσπαθεί να τα κλέψει από τις χαραμάδες των περσίδων. Ο Σταντάλ φιλιά στρογγυλά ρόδινα δροσερά κλεμμένα από τον κόρφο της μητέρας του. Τον Ντερριντά μια φορά τον τσάκωσαν με το χέρι πάνω σε ένα τσαμπι σταφύλια. Μια άλλη φορά τον βλέπουν να σουφρώνει σύκα: και εκεί ανάμεσα στο τσαμπι και στο σύκο εμπνέεται την ποιητική της Σεξουαλικής Διαφοράς. Ο Ζενέ επίσης ένα τσαμπι αλλά ψεύτικο. Και για όλους είναι μια υπόθεση κλεμμένων λέξεων. Ο Μπέρνχαρντ αντί για φρούτο έκλειψε το ποδήλατο από τον πατριό του.

Πρώτα κλέβεις ένα φρούτο και πάνω εκεί βασίζεσαι και γράφεις, είπα. Ός συνέχεια της κλοπής. Τα βιβλία σου είναι τα φρούτα της κλοπής των φρούτων. Για να λειτουργήσει αυτό, πρέπει να σε συλλάβουν, με παρακολουθείς, είπα.

— Είναι υπερβολικά μπερδεμένο. Ποιός θα ήθελε να τον συλλάβουν;

— Κανείς. Ή συμβαίνει ή δεν συμβαίνει.

Αν κατά τύχη σε συλλάβουν, τότε ξεκινούν τα πάντα: σε έχουν πει έγκληματία. Δύο φορές έγκληματίας. Σε κατηγορούν. Σε κάνουν να ντρέπεσαι. Έξοχη αλχημεία της ντροπής. Όπως ο Ρεμπώ.

Νά που είσαι στιγματισμένος. Νά που είσαι δαμασμένος. Νά που είσαι πανούργος. Νά που είσαι ήρωας, ήρωίδα. Νά που είσαι ροδαλός. Τα αναφοκοκινισμένα μάγουλα τραβούν το τρομοκρατημένο, σαστισμένο βλέμμα της μαμάς. Νά που είσαι το Κέντρο των συγκινήσεων. Στεφανωμένος. Αργότερα θα μπορούμε στον πειρασμό να ξαναρχίσουμε, είναι λογικό. Πρώτα μια μικρή σεξουαλική παράβαση, ανάξια λόγου. Αμέσως μās θεωρούν έγκληματίες. Μικρή αίτια μεγάλη συνέπεια. Νά πως επανεγκληματούμε επαναλαμβάνουμε ακούραστα γραπτώς αυτήν τη σύντομη στιγμή δόξας που θάμπωσε τη μαμά από άπορία ή από όργη.

— Πρέπει να κλέβει κανείς; είπε η Εύα. Με κάνει να νιώθω ένοχη. Με δυσαρεστεί.

— Όμως ακριβώς, είπα, όλων των συγγραφέων μου τους άρεσει να είναι ένοχοι. Αυτό που θέλουμε, είπα, διατάζοντας να καταλήξω, είναι το σφάλμα.

Δεν είναι ότι θέλεις να φας τα φρούτα, άλλωστε είναι άνοστα άλλωστε δεν πεινάς, έσύ

— Μη λές -έσύ, διακόπτει η Εύα, με δυσαρεστεί. Θα κάνεις τους άλλους να σκεφτούν και άλλες άνοσιες για τη μητέρα σου.

– 'Εκείνο πού αυτοί θέλουν νά γευτοῦν εἶπα, εἶναι ἡ γεύση τῆς τιμωρίας. Ὅλοι ὀνειρεύονται νά εἶναι ἐγκληματίες. Ὑπάρχει στενή σχέση ἀνάμεσα στήν κακή πράξη καί στήν πράξη τῆς γραφῆς.

– Θέλεις νά εἶσαι μιά ἐγκληματίας; λέει ἡ μητέρα μου μέ ἐπικριτικό ὕφος. Καί τὸ πρότυπό σου;

– Προτιμῶ, λέω, τὸ πρότυπο τοῦ Σταντάλ. Εἶναι ἕξι ἐτῶν. Εἶναι ἐρωτευμένος μέ τὴ μητέρα μου, λέω. Ἐνα βράδυ ἐκείνη ἡ ζωηρή καί ἀνάλαφρη γυναίκα, σάν μιά ἐλαφίνα λέει αὐτός, πήδηξε πάνω ἀπὸ τὸ στῶμα μου γιὰ νά φτάσει πιὸ γρήγορα στὸ κρεβάτι τῆς. Ἐδῶ ξεκινάει τὸ κυνήγι τῆς εὐτυχίας. Καί ἐγὼ ἐπίσης ἤθελα νά γεμίσω φιλιὰ τὴ μητέρα μου καί νά μὴν ὑπάρχουν ἐνδύματα, λέω ἐγώ, λέει αὐτός.

– Τὸ λέει αὐτό; λέει ἡ μητέρα μου, ἐκείνος ἢ ἐσύ;

– Ἡ μητέρα του δὲν μπορεῖ νά προσβάλλεται ἀπὸ τὴν οἰκειότητα πού ἐκείνος τῆς ἔδειχνε ἀποκαλύπτοντας τὴν ἀγάπη του ἀφοῦ ἐκείνη ἔχει πεθάνει πρὶν ἀπὸ σαρανταπέντε χρόνια. Ἐξάλλου αὐτὴ δὲν συμμετεῖχε καθόλου σ' αὐτὸν τὸν ἔρωτα. Μποροῦσε νά εἶναι εἰκοσιοχτῶ ἐτῶν καί ἐγὼ ἕξι ἴσως.

– Ὅπως καί γιὰ σένα, εἶπε ἡ μητέρα μου, ὅταν ἦσουν ἕξι ἐτῶν, θυμᾶμαι, ὁ γιός σου –

– Θέλεις νά πεῖς ἡ κόρη σου, λέω, καί ἀκολούθησα τὸν Σταντάλ ἔφιππη μέσα στὰ ἀκανθώδη ρουμάνια τῆς εὐτυχίας φωνάζοντας: ὅσο γιὰ μένα ἤμουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο ἐγκληματίας, ἀγαπούσα τὰ θέλγητρά της μέ πάθος.

– Ἐνῶ ἐσύ, εἶσαι μιά ἐγκληματίας, λέει ἡ μητέρα μου γιατί δὲν τὴν ἀγαπᾶς ἀρκετά, τὴ μητέρα σου, λέει ἡ μητέρα μου. Θὰ ἤθελες νά εἶναι ἐλαφίνα, ἀλλὰ καθὼς εἶναι καμήλα λοιπὸν δὲν τὴν ἀγαπᾶς πολὺ. Τὴν ἀγαπᾶς ὅταν πιστεύεις ὅτι εἶναι ἐλαφίνα. Ἀλλὰ μέ τὸ πού δείχνει τὴν καμπούρα της, λέει ἡ μητέρα μου, δὲν ἱκανοποιεῖσαι. Ἀγάπησέ με, ἀγάπησε τὴν καμπούρα μου, λέει ἡ Εὔα.

Καί γελάσαμε μέχρι δακρύων.

«Θέλω νά εἶμαι ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο ἐγκληματίας», σκέφτηκα, ἀλλὰ τί σημαίνει «ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο ἐγκληματίας»; Νά μιά ὑποπτη φράση. Ἀπὸ τὴ μιά μεριά θέλει νά εἶναι ὁ πιὸ ἐγκληματικὰ ἐγκληματίας πού μπορεῖ κανεὶς νά φανταστεῖ, ὅσο πιὸ συχνά, ὅσο πιὸ ἔντονα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη θέλει νά εἶναι μιά ἐγκληματίας ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο. Νά μιά φράση πού μοῦ ἀρέσει.

ΒΙΑΙΕΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΕΣ

“Όσο για μένα, η αλήθεια είναι ότι θέλω να εξωθήσω τη γραφή μέχρι το έγκλημα ενάντια στην κοινωνία, την παράδοση, θέλω να την εξωθήσω μέχρι τα εξώτερα.

Θέλω να ελευθερωθώ με τη γλώσσα, θέλω να αγαπήσω τα θέληγτρα της μέχρι τρέλας. Και οι δύστροποι με κατηγορούν ότι την αγαπώ με λάθος τρόπο ή όχι αρκετά.

Μήπως η γλώσσα θα ήταν η νέα μητέρα μου σαγηνευτική χαμένη επιθυμητή πολύκλαυστη αλησμόνητη, αναγεννημένη; Σαγήνη αντί σαγήνης, θέλω να την απολαύσω μέσα στην άγνοια των περιορισμών και των ρόλων, να την αρπάξω από όποιον μου την απαγορεύει. Θέλω να αγαπήσω μετά μανίας και πάνω απ’ όλα ένα παράξενο πράγμα, έμφυχο πράγμα, χειμαρρώδες, ανυπάκουο, άπιστο, που πηδάει πάνω από τα στρώματα και εξαφανίζεται αφήνοντας πίσω της ίχνη πυρκαγιάς. Θα έφτανα μέχρι το κατώφλι του θανάτου. Θέλω να παίζω με τη φωτιά, σαν τους άλλους. Άλλα προτιμώ να μην καώ, αν και – δεν μπορώ να επιλέξω. Δεν καπνίζω στο κρεβάτι μου όπως η Ingeborg Bachmann ή η Clarice Lispector, δεν βάζω φωτιά στα σεντόνια. Φοβάμαι μήπως χάσω την όρασή μου και το δεξί μου χέρι. Προτιμώ να μην αποκεφαλιστώ. Φοβάμαι για το κρανίο μου, για το λαμίο μου, για τον καρπό μου, για τα σύνεργά μου της γραφής.

Ούτως ή άλλως δεν θέλω να ανέβω μόνη μου πάνω σε ένα σκαμνί ικρίωμα για να δω τον κόσμο από πιο ψηλά.

Άσφαλώς και είμαι κατά της λογοκρισίας, σκεφτόμουν, έξ’ όρισμού, από όλες τις πλευρές, τους πόρους μου, τα γνωρίσματα, τα μέλη μου, είμαι εναντίον της και ασφαλώς, από την άλλη πλευρά, είμαι υπέρ της ελευθερίας. Ποιός θα ήθελε να λογοκρίνεται; αναλογιζόμουν. Φοβάμαι την έχθρότητα. Την απέχθάνομαι. Δεν έπαιψαν να με λογοκρίνουν πλάγια, κρυφά, ύπουλα, συνεχώς. Η λογοκρισία βδέλλα, γνωρίζω όλα της τα τεχνάσματα, τη δύναμη και την ανανδρία της. Έμφανίζεται με συνέπεια. Συνηθίζουμε. Παρ’ όλα αυτά θα ήθελες πολύ να σε αφήσει ήσυχη.

Άλλα μόλις είχα σκεφτεί αυτό άρχισα να σκέφτομαι αντίστροφα. Γιατί από μια άλλη πλευρά με τίποτα δεν θα ήθελα να μη λογοκρίνομαι, να μην κατηγορούμαι και να μην καταδικάζομαι, αν δεν ήμουν αποκλεισμένη, ξεχασμένη, έξορισμένη επί τόπου, αν δεν είχα παραγκωνιστεί απειληθεί με εξόντωση, θά ήμουν τρομοκρατημένη, θα αισθανόμουν ότι κινδυνεύω από έγκλεισμό, άφομοίωση, ένσωμάτωση. “Όχι, όχι, κυρίως όχι άφραση. Φοβάμαι το «λιβάνισμα».

Κάθε φορά υπάρχει μια αποτίμηση λιγότερο ή περισσότερο ακριβής, περισσότερο ή λιγότερο δίκαιη που έμψυχώνει κυνήγι, κυνηγό και κυνηγημένη. Αποτίμηση και παροξυσμός. Θέλω να με παραγκωνίσουν τόσο όσο ταιριάζει σε έναν συγγραφέα. Δεν θα ζητήσουμε δα και την άδεια προκειμένου να γράψουμε χωρίς κίνδυνο χωρίς χτυποκάρδι. Άλλα από την άλλη δεν θα ισχυριστώ ότι θα ήθελα να ήμουν στη φυλακή, ότι θα ήθελα να ήμουν μία Wei Jingsheng και να χάσω όλα μου τα δόντια και τα χρόνια, θα προτιμούσα να είμαι ή Wei Jingsheng και να έχω όλα μου τα δόντια.

Δεν θα είχα την έπαρση να απαιτήσω την ποινή του θανάτου, ούτε όλες τις φρικτές αντιξοότητες ενός φετφά. Δεν έχω καμία επιθυμία να ζήσω επί σειρά ετών με σωματοφύλακες και μέσα στα σωθικά μου να νιώθω όχι τόν τραγικό ύψηλόφρονα φόβο αλλά την ανθρώπινη δειλία τή ναυτία.

Ποιός θα ήθελε να τον καταδιώκουν; Άλλα από την άλλη πλευρά ποιός συγγραφέας θα ήθελε να απαρνηθεί το δικαίωμά του στην καταδίωξη μεταξύ των οποίων ή εξορία, τὸ πένθος, ή μοναξιά; "Όχι ἐγώ, οὔτε κανένας από εκείνους που έχω συναντήσει.

Δεν γνωρίζουμε άραγε άμέσως, ήδη πολύ νέοι, έξι όχτώ άς ποιμε δέκα ετών, τὰ πάντα για τὰ τρελά και άπαραίτητα όφέλη τής έπιλογής και για τή στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην κλοπή και τήν πένα; Θέλω να πω ανάμεσα στο πρώτο κλειμένο φρούτο και τὸ φρούτο αὐτῆς τής κλοπῆς που είναι ή πένα. Θέλω να πω ανάμεσα στο μήλο και τήν πένα από φτερό χήνας έπειτα στην πένα του στυλό έπειτα στην πένα του apple ύπολογιστή.

Είμαστε, έμεις που αναγνωρίζουμε ό ένας τόν άλλον στη μυστική μασσονία των συγγραφέων, κλέφτες έρωτευμένοι με τὸ έγκλημα και τήν τιμωρία του. Άλλα είναι επικίνδυνο να τὸ λέμε. Αυτό θεωρείται άμέσως κομπασμός. "Όμως δεν γνωρίζω συγγραφέα που θα ήθελε να αποποιηθεί τὸ μερίδιό του από τὸ θάναυσο κληροδότημα που τὸ τυχαίνει, που θα ήθελε με τήν καρδιά του να ξεφύγει από όλα αὐτὰ τὰ παράδοξα άγαθὰ με τὸ τρομακτικό πρόσωπο που ονομάζονται φυλακή κάτεργο εξορία τρέλα προδοσία. Και τὰ όποια ανταμείβουν όλα τόν πρώτο άθλο που διαπράχθηκε στον κήπο: τήν πρόκληση του νόμιμου ιδιοκτήτη όποιος και αν ήταν αὐτός, ένας Θεός, ό τσάρος, ένας πατέρας, ένας κύριος, ένας κριτικός λογοτεχνίας, μια δεσποτική κυβέρνηση. Και να βάλει χέρι πάνω στα φρούτα.

Κοιτάξτε τόν Ζάκ Ντεριντά: ποτέ δεν ήταν τόσο άσυνήθιστα εύτυχησμένος όσο τότε που τόν μάζεψε ή άστυνομία τής Πράγας και τόν φυλάκισε για τὰ καλά χωρίς να τὸ περιμένει. Καταδικάστηκε για κατοχή φιλοσοφικού ναρκωτικού. Μπορούμε να φανταστούμε πεπρωμένο πιό κατάλ-

ΒΙΑΙΕΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΕΣ

ληλο για έναν λαθρέμπορο φαρμάκου; Καθαρή εύλογια. Ήταν από αυτές τις σύντομες ζωές που πάλλονται από την απειλή και των οποίων τη λάμψη δεν θα θέλαμε να χάσουμε σε καμία περίπτωση. Μια επιδότηση που δεν απαιτήθηκε. Μια θαυμαστή άνοιξη στη μέση του χειμώνα. Γιατί δεν μπορούμε να είμαστε ευτυχισμένοι από ευτυχία, αλλά μόνο από την τριβή της καρδιάς με την αδυναμία και την εξαφάνιση. Μια σπίθα ξεπηδά από την επαφή με τους λιγδιασμένους τοίχους του κελιού: αυτή είναι ή αποκάλυψη, να είσαι ακόμα ζωντανός, εν άναμονη: μετέωρος.

Όπως με τη μητέρα μου, την Εύα Σιζού, μαία, ή οποία συνελήφθη με μια κάποια πρόφαση, ενώ δήλωνε στο δημαρχείο του Άλγερίου το παιδί που είχε γεννηθεί στις 9 Νοεμβρίου 1962 στο μαιευτήριό της και οδηγήθηκε με χειροπέδες στην περιβόητη φυλακή του Μπαρμπόσα.

Αυτό που την ένοχλει είναι ότι κατά τη διάρκεια αυτής της αιχμαλωσίας αισθάνθηκε ελεύθερη και ξενιστή όσο ποτέ άλλοτε. Στους άλλους έξω οι στενοχώριες και οι ανησυχίες, εκείνη, μέσα στους τοίχους είχε όλο τον καιρό να κάνει μίζ-άν-πλι χρησιμοποιώντας καρότα αντί για μπικουτί. Μια ξεκούραση που την άξιζε, ένας σφετερισμός όμως, σκεφτόταν τυλίγοντας τις μπουκιές των μαλλιών της. Αν ήταν ένοχη ήταν γιατί απολάμβανε εκείνο που θα έπρεπε να τη συνθλίψει. Αλλά δεν μπόρεσε να κάνει διαφορετικά. Και παρομοίως, μπορούμε να φανταστούμε τον Ντοστογιέφσκι χωρίς το κάτεργό του και χωρίς τη θανατική ποινή του, τις πηγές του έργου του; Τον Τζόνι χωρίς την Τζιουί, το Δουβλίνο που κατασπαράσσει τα μικρά της γουρουνάκια, χωρίς την Έξορία του για την Αυτοκρατορία; Και τον Κάφκα χωρίς το Δράκο και τη Δράκαινα με τους οικογενειακούς συζυγικούς γαντζούς να γαντζώνουν τη κούνια του; Και όλοι όπως ή μητέρα μου ντρέπονται λίγο στις δύσκολες στιγμές που την τελευταία στιγμή έβγαλαν την ούρα τους από τη φωτιά νιώθοντας λίγο το τσουρούφλισμα για πάντα.

Αλλά κάποιοι δεν επιζούν, κάποιοι κυλιούνται μέσα στο καμίνι των αινιγμάτων και πεθαίνουν απανθρακωμένοι πρώτα διανοητικά στη συνέχεια σωματικά κυρίως οι γυναίκες, το βραβείο Νόμπελ δεν γιατρεύει τη Nelly Sachs αντίθετως, ποιός ξέρει αν το βραβείο Νόμπελ δεν επέσπευσε το τέλος της. Είναι δύσκολο να αντέξουμε μια τόσο ήχηρή αποκατάσταση.

Απειλή από τις δύο πλευρές, απειλή από την περιφρόνηση απειλή από τη δόξα. Μια διαγραφή έλλοχεύει. Αλλά όλα αυτά δεν είναι επί παραγγελία.

Έντούτοις δεν γίνεται να θέλουμε να είμαστε ένοχοι και να μας συλλαμβάνουν επ' αυτοφώρω ούτε να θέλουμε να είμαστε ασυγχώρητοι ούτε να θέλουμε να είμαστε μαύροι Αμερικάνοι ή θύματα των ναζί. Δεν απο-

δράμε προμελετημένα. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο στο τέρμα μιάς ανελέητης μάχης με τον εαυτό σου, παλεύοντας με όλες τις δυνάμεις σου με την ψυχή σου σώμα με σώμα με το λάθος, άλλοτε ένοχος άλλοτε θύμα άλλοτε λησσοκτωνόμαστε λίγο, και είμαστε ένοχοι γι' αυτό παρά τη θέλησή μας για μια άποτυχημένη απόπειρα αυτοκτονίας.

Η επανάληψη του έγκλήματος μπορεί να συμβεί μονάχα στην άμυνό-μενη ψυχή μας. Το έχουμε διαπράξει, δεν μπορούσαμε να το αποφύγουμε. Από όλη την τεράστια καταγραφή αντικειμένων του σπιτικού της μακαρίτισσας της κυρίας de Vercellis κλέψαμε μόνο την άκρη μιάς κορδέλας ρόζ και άστημι που είχε κιάλας παλιώσει γεγονός το οποίο προκάλεσε τη μετάθεση της μομφής στη γλυκιά Μάριον γεγονός το οποίο προκάλεσε την απώλεια αυτού του σπάνιου και καλού διαμαντιού γεγονός το οποίο προκάλεσε την πτώση της μέσα στη λάσπη και την πορνεία γεγονός το οποίο προκάλεσε τύψεις που βαραίνουν την καρδιά διαρκώς. Όλα αυτά κανείς δεν θα μπορούσε να τα υπολογίσει.

Και να πει κανείς ότι από αυτήν τη χειρονομία όρφανού απότομα απογαλακτισμένου γεννήθηκαν από τη μιά τόσες συμφορές και από την άλλη τόσες Έμπνευσμένες εξομολογήσεις και Όνειροπολήσεις οι οποίες με τη σειρά τους προκάλεσαν τις εύτυχεις δυστυχίες του Προύστ, οι οποίες με τη σειρά τους...

Άλλα έν άρχη ήν ή άμαρτία της έλλειψης μητρικής φροντίδας. Τη μητέρα του ήθελε αυτό το άγόρι, τη φυσική, αυτήν που θα του προσέφερε την κληρονομιά. Πού θα του κληροδοτούσε το γάλα. Αυτήν που θα ήθελε να την είχε γεμίσει φιλία. Όμως ούτε συζήτηση. Η κυρία de Vercellis είναι έντελώς άφραγκη και χωρίς την ελάχιστη σταγόνα κληρονομιάς, ό μικρός δεν αναφέρεται στη διαθήκη, μόνο αυτός ξεχάστηκε. Λοιπόν ό δυστυχής αυτοεξυπηρετείται και πολύ ταπεινά και άρπάζεται από το παλιό κομματάκι του ρόζ άποξηραμένου όμφάλιου λώρου.

Η Εύα, ό άγιος Αύγουστίνος, ό Σουίφτ, ό Ρουσσώ, ό Σταντάλ, ό Ρεμπώ και χωρίς να ξεχάσουμε την Εύα τη μητέρα μου, ό Τζόυς, ό Ζενέ, ό Ντεριντά, ό Μπέρινχαρντ... όλοι έγκληματίες, άποτυχημένοι ή ένδοξοι με τα προσωπεΐα τους να πέφτουν συνελήφθησαν επ' αυτοφώρω, καλά κρυμμένοι, δεν έχει σημασία, όλοι αυτοί που αγαπώ, πρώην παιδιά που είχαν φύγει για το κυνήγι των άχλαδιών ή των μήλων, και όλοι πιάστηκαν επ' αυτοφώρω ό ένας με το χέρι πάνω στο τσαμπι ό άλλος έτομος να τραγανίσει το χοντρό κόκκινο μάγουλο μιάς θείας τραγανής, ό άλλος πάνω στο ποδήλατο που έκλεψε από τον πατριό του.

“Ολοι κληρονόμοι του ψεύδους γαντζωμένοι στις Έρινύες τους.

Felix Culpa είναι το όνομα της θεάς θεού όλων των γενέσεων. Ο συγγραφέας του συγγραφέα. Λογοτεχνία είναι πτώση απόρριμμα *litter* νεκροκρέβατο πτώση από ψηλά πληγές στο μέτωπο και καμπούρα καμήλας. Και τα πάντα ανυψωμένα στο ικρίωμα.

Έγώ ή ίδια κάποτε ήμουν τρελή για δυο χρόνια κατοικούσα στην κόλαση με φωνές από το τηλέφωνο οι οποίες μου έδιναν εσφαλμένα λάθη ως νέα. Δεν βγήκα από εκεί, το χέρι ενός φίλου μου έδωσε τη λύτρωση. Τί χτυπήματα! Η τρέλα, ή λύτρωση, δύο χτυπήματα, ή μάλλον ένα με δύο όψεις. Όταν χανόμαστε βγάζουμε ούρλιαχτά φοίικης, κραυγές βγαίνουν από τα μάτια, τα μαλλιά στην Ιαπωνία ορθώνονται πάνω στο κρανίο σαν βέργες, βλέπουμε στη Γαλλία δισεκατομμύρια μαύρα έντομα να μυρμηγκιάζουν πάνω στους τοίχους του ύπνοδωματίου οι άνθρωποι έχουν ρίξει τα προσωπεία τους στο μετρό της Νέας Υόρκης βλέπουμε ότι είναι γουρούνια αρσενικά με δυο λόγια βλέπουμε τα πάντα και αν μπορούσαμε τουλάχιστον να πεθάνουμε για να μη βλέπουμε πια διότι το να βλέπουμε όχι μόνο τη μέρα αλλά το συσπασμένο μας πρόσωπο μέσα από το δικό μου, και μέσα στο δρόμο έχοντας χάσει την αίσθηση το κέντρο και το μέτρο να βλέπουμε τα σπίτια να διογκώνονται και να αναρριχώνται και τον εαυτό απλωμένο τόσο όσο κι από ένα ποντίκι που έχει χάσει τον προορισμό του

είναι άβασταχτο

και αν μπορούσαμε να πεθάνουμε τουλάχιστον να βγούμε αλλά αυτό είναι αδύνατον, δεν υπάρχει πλέον εγώ για να πεθάνει, άλλωστε δεν υπάρχει πια θάνατος, άλλωστε είμαστε νεκροί αυτό είναι και χωρίς να πεθαίνουμε και χωρίς θάνατο λοιπόν πού να πάμε, χάσαμε το τέλος, τη διάσταση, πού να πάμε, χωρίς κανένα πού, ικετεύουμε ένα τέλος να ολοκληρωθεί; Μέχρι να σās φτύσει ο λαβύρινθος κατακρεουργημένος ζωντανός. Και θα θέλαμε άραγε αργότερα να παραιτηθούμε; να χάσουμε τη φοίικη την πιο έπικη και φαντασμαγορική και από την καλή υγεία; Όμως ένας συγγραφέας τρέφεται ολοκληρωτικά από τη φοίικη.

– Να ζούμε; Είναι ή άλλη όψη του αγγίγματος του θανάτου. Η νοσταλγία του χειρότερου, να τί κάνει κάποιον να γράφει. Η αδιάλειπτη μοναξιά υπαγορεύει το διάλογο του ενός προσώπου. Ο μοναδικός φόβος των πρώην τρελών ή τέως φυλακισμένων ή εξορισμένων ή ταπεινωμένων είναι ότι ο Χρόνος θαμπώνει τη λάμψη της θράκας και γιατρεύει τις πληγές.

Ἡ δόνη δὲν βρίσκεται μέσα στοῦ μαρτύριο, βρίσκεται στὴν ἀπώλεια τῶν φρικωδῶν θησαυρῶν.

Δὲν σημαίνει ὅτι θέλω νὰ μοῦ ἀρπάξει καὶ πάλι ὁ θάνατος τὸ γιό μου ποὺ τὸν ἀγαπῶ, δὲν σημαίνει ὅτι ἔχω τὴν παραμικρὴ ἐπιθυμία ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸ γάϊδαρό μου νὰ ξαναρχίσω τὴν ἀτέρμονη ἀνάβαση στοῦ ὄρους Μοριαῖ, ποὺ γιὰ τρεῖς μέρες ἦταν σὲ κάθε δευτερόλεπτο ἀτέρμονη, πάθος στοῦ πάθος σημαίνει ὅτι θέλω νὰ κρατήσω τὸ φρούτο τὸ ἴχνος ἀπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸ εἶδος τῆς ἀποκάλυψης. Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν παθῶν ἤμουν μονάχα μιὰ σπαρακτικὴ κραυγὴ ἢ ὁποῖα βλέπει, ἓνα νύχι τὸ ὁποῖο χαράζοντάς μου τὰ μάτια ἄφηνε νὰ περάσει καταρρακτωδῶς ἢ ὀπτασιακὴ φρίκη πάνω στὴν ψυχὴ μου ὅχι μεγαλύτερη ἀπὸ ἓνα ρεβίθι κάτω ἀπὸ τὴ συντριβὴ τοῦ βουνοῦ τῆς ἡμέρας, ἔχανα στιγμαῖα μιὰ ζωὴ, κάθε βῆμα μὲ ἀνάστανε. Δὲν θέλω νὰ χάσω τὸ χαμό μου, ἀγαπῶ τὸ χαμό μου ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ, ἀν γιόρμισα τὴν κατάστασι ἐγκλήματος τῆς ἀθωότητος δὲν εἶναι γιὰ νὰ τὸ μετανιώσω εἶναι γιὰ νὰ ἐπωφεληθῶ ἀπὸ ὅλες τὶς αἰμορραγίες. Αὐτὸ τὸ ἴχνος ὅλοι οἱ παθόντες τῆς ἀποκάλυψεως τὸ ὀνομάζουν τὸ φρούτο, ἓνα ρόδι ποὺ σκάει μέσα στοῦ μάτι σας, ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ ἓνα φρούτο —

Ἡ βίαη μαιευτικὴ αὐτοῦ ποὺ ὀνομάζουμε λογοτεχνικὴ δημιουργία: ἓνα μεγάλο χτύπημα, σύντομη τρέλα, μιὰ διακοπὴ τριῶν ἡμερῶν ἀρκεῖ γιὰ ὅλους τοὺς καιροὺς τῶν καιρῶν. Διότι «ἡ λογοτεχνία» εἶναι αὐτὸ τὸ πολὺ μεγάλο ζύσιμο τῶν πληγῶν τὸ ἀπόβλητο, ἢ ἐπανάληψη τοῦ ἐγκλήματος μέσω τῆς γραφῆς.

Φύτεψα ἓνα ἐγκλημα στὸν κῆπο καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐγκλημα μαζεύω ὅλα τὰ φρούτα, ἐγὼ ἢ ἴδια εἶμαι τὸ δέντρο μὲ τὰ ἐγκλήματα καὶ πηγαίνω ἀπογυμνώνοντας τὸν ἑαυτό μου ὅπως ὁ Ρουσσώ στὸν τέταρτο περίπατό του ποὺ ἀναζητᾷ τὶς ψεῖρες ποὺ εἶχε ἤδη βρεῖ γιὰ τὰ καλά στίς Ἐξομολογήσεις ἀλλὰ ὅχι ἀρκετά. Εἶμαι μιὰ ψεῖρα σκέφτεται αὐτός, σκέφτομαι ἐγώ, καὶ ἄς μὴν ξεγελιόμαστε γι' αὐτό, καὶ συγχαίρει γι' αὐτὸ τὸν ἑαυτό του σιωπηλά.

Τελετές

Ὅμως νὰ ποὺ ἀφέθηκα νὰ χαθῶ. Δὲν ἤθελα νὰ διηγηθῶ αὐτά. Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Ἦθελα νὰ μιλήσω γιὰ δύο γυναῖκες ποὺ τὶς βλέπω κάθε ἐβδομάδα καὶ οἱ ὁποῖες μιλοῦν στὴν καρδιά μου. Στὴν ἀρχὴ πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια δὲν εἶχα προσέξει ὅτι μᾶς συνέδεε μιὰ σημαντικὴ εἰκόνα. Ἐβλεπα τὴ μία, πῆγαινα στὴν ἄλλη, ἐγὼ ἤμουν μιὰ ἄλλη. Ἐπιτέλους ἢ

ΒΙΑΙΕΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΕΣ

ομίχλη διαλύθηκε και μᾶς εἶδα. Εἶδα τὴν εἰκόνα, τὴν κοινὴ εἰκόνα τῶν τριῶν μας, τὴν Παρίν, τὴ Φαντὰ κι ἐμένα: εἶναι ἓνα ρολοὶ ἢ ἓνα ἐκκρεμές, ἐκεῖνες εἶναι οἱ δεῖκτες, ἡ Παρίν ὁ μικρὸς και ἡ Φαντὰ ὁ μεγάλος, ἐγὼ ἡ πλάκα πάνω στὴν ὁποία ἐγγράφεται ἡ ἱστορία τοῦ αἰῶνα και οἱ ὥρες του. Αὐτὸ συμβαίνει στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ θεάτρου ὅπου στριμώχεται πολυάριθμο πλῆθος. Μπαίνω και ἐγὼ. Κολυμπώντας ἀνάμεσα στὸ πλῆθος πηγαίνω πρὸς τὴν Παρίν, ἡ ὁποία ἔχει τὸν πάγκο της στὸ βάθος τῆς αἴθουσας στὰ ἀριστερά. Ὅταν πλησιάζω ἡ Παρίν ξεσπάει στὰ γέλια και κλαίει κάθε φορά. Ἡ ἐπαφὴ μας ξαναζωντανεύει μέσα της τὴν Καμπότζη: τὴν παίρνω στὴν ἀγκαλιά μου, εἶναι τὸ κορίτσι μου, μοῦ λέει: μητέρα κι ἔπειτα μὲ ταΐζει. Τρώω τὰ *nems* ἀπὸ τὸ χέρι της. Ἐγὼ πού διαφορετικὰ δὲν θὰ ἔτρωγα ποτὲ *nems*. Τώρα ὁμολογῶ ὅτι τρώω κάθε Κυριακὴ. Ἡ Καμπότζη, μία ἀποψη τῆς χώρας, τοῦ λαοῦ, ἓνα κομμάτι, μιὰ σελίδα, θεῖα κοινωνία. Τελετὴ. Τί μᾶς συνδέει; Γιατί ἄραγε πηγαίνω στὸ βωμὸ-πάγκο νὰ μοιραστῶ μὲ τὴν Παρίν τὸ ψωμί και τὰ πικρὰ χόρτα; Ἐξοδοὶ Αἰγύπτου-Καμπότζης. Ὅλα ξεκίνησαν, ἐν ἀγνοίᾳ μου, ἐδῶ και ἓνα χρόνο. Μέσα στὴν αἴθουσα. Μπαίνω ἐκεῖ. Ἡ Παρίν τρέχει πρὸς τὸ μέρος μου. Σὰν ἓνας γλάρος. Πέρφει πάνω μου μὲ ὄρμη. Κρύβει τὸ μικρὸ της κεφάλι κάτω ἀπ' τὴ φτερούγα μου. — Ὁ Πὸλ Πὸτ εἶναι νεκρὸς, λέει. Κλαίει πολλὴ ὥρα πέρα πολλὴ ὥρα γύρω ἀπὸ ἓνα πρῶην χαμόγελο. — Ξέρεις; Γελάει μὲ δάκρυα. — Ξέρω λέω ἐγὼ.

— Τώρα θέλω νὰ διηγηθῶ, κλαίει. Θέλω νὰ σοῦ πῶ τὰ πάντα. Δὲν εἶπα ποτὲ τίποτα σὲ κανέναν. Τὰ παιδιά μου δὲν ξέρουν. Δὲν μὲ γνωρίζουν. Γελάει ἀπὸ τὸ κλάμα. Μοῦ ψιθυρίζει στὸ αὐτί και μοῦ ζητᾶ νὰ μοῦ διηγηθῆ νὰ διηγηθῆ γιὰ κείνη σὲ μένα γιὰ νὰ τὴν περιγράψω, ἐκείνη τὴν ἀπερίγραπτη, ἐκείνη πού εἶχε καταστραφῆ στὴν Καμπότζη, αὐτὸ πού μέχρι ἐκείνη τὴ μέρα κατὰτρογε μέχρι θανάτου τὴ σάρκα της, τὴν καρδιά της, θέλει τώρα ἐκείνη ἐκεῖ τὴ μέρα νὰ σταλάξει μέσα στὴν καρδιά μου, τὴ μεγάλη ἀφήρηση ἀπὸ τὴν ὁποία μετὰ τὴ φαινομενικὴ ἀπελευθέρωσή της δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ λυτρωθῆ και ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνει τὰ ἄφωνα κεφάλαιά της μέσα στὸ σφραγισμένο κλουβὶ τῆς καρδιάς της, ἀλλὰ νὰ πού ἔρτασε τὸ τώρα. Τώρα εἶναι ἡ μέρα πού ξαναρχίζει νὰ μετρᾶ ὁ χρόνος γιὰ τοὺς Χμέρ. Ἡ πρώτη μέρα. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Πὸλ Πὸτ. Τὸν εἶδε μὲ τὰ μάτια της. Ἡ φωτογραφία τοῦ νεκροῦ, τοῦ θανάτου τοῦ νεκροῦ, τοῦ θανάτου τοῦ δολοφόνου ἑνὸς ὀλόκληρου λαοῦ. Εἶναι γεμάτη μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ πτώματα, ἡ Παρίν. Θέλει νὰ τὴ βοηθήσω νὰ τοὺς ἐνταφιάσει ἐπιτέλους. Μοῦ τοὺς μεταβιβάζει. Ἀπευθύνει τὴν ἀνάγκη της στὴ μητέρα της τὴ θετὴ

συγγραφέα. Θέλει να διακωνίσει όλα αυτά, αυτά τα αποσυντεθειμένα κάλοπα μέσα στην ψυχή των τετραδίων μου. "Ελα, τῆς λέω. "Ερχεται στο σπίτι μου, μέσα μου, το μικρό Χμέρ κεφάλι της κάτω από τῆ φτερούγα μου, στο άλλο χέρι τῆν πένα, αὐτὴ κλαίει τὰ χρόνια, ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια χωρίς ἀφήγηση καὶ χωρίς ἐνταφιασμό ἐπιτέλους τὰ ἐναποθέτει τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο μέσα στὸ λάκκο καὶ στὴν τεφροδόχο τῆν ὁποία δέχεται καὶ μνημονεύει. Νὰ θυμηθεῖς καὶ νὰ διηγηθεῖς. Ὑποταγμένη κατακλύζομαι ἀπὸ τὶς συμφορὲς τῆς Παρίν. Εἶναι λεπτομερές, τίποτα δὲν πρέπει νὰ ξεχαστεῖ, ἡ αἰδῶς τῆν καθυστερεῖ, γελᾶει, ντρέπεται ἐπιτέλους ἔχει ὅλες τὶς ντροπὲς καὶ τὶς ἀπελπισίες της, τὶς μοιράζεται μαζί μου, τὶς φρίκες, τοὺς ἀναρίθμητους ἀφανισμούς, τὸν ἀποκεφαλισμὸ τοῦ πρώτου της ἀρραβωνιαστικοῦ ὁ ὁποῖος καταδικάστηκε ἐπειδὴ ἀρραβωνιάστηκε, τὸ σωρὸ τῶν νεκρῶν, τὶς ἀποδράσεις, τὸ κρυμμένο παιδί κάτω ἀπὸ τὸ σῶμα της κάτω ἀπὸ τῆ γῆ, αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν τέλος, αὐτὰ πρέπει νὰ φυλάσσονται ὀλοζώντανα, σπαρταριστὰ τὸ στόμα ξερνᾶ διαπεραστικές κραυγές, δὲν πρέπει νὰ τὰ πεί στὰ παιδιά της, μοῦ τὰ ξερνᾶει, μοῦ τὰ οὐρλιάζει γιὰ νὰ τὰ διατηρήσω ἀνεξίτηλα, μὲ σεβασμὸ ἀπεχθῆ ἀποκρουστικά καὶ χωρίς καμιὰ παρηγοριά.

Νὰ τί μοῦ ἐμπιστεύεται μὲ ἐμπιστοσύνη. Ἀποστολή. Ὁρεῖλω νὰ περισώσω πλήρως τῆν ὠμότητα, νὰ διαφυλάξω τῆν ὀδύνη, μὲ τὰ δικά μου μέσα, νὰ ξαναβάλω λέξεις μέσα στὴ φωτιά γιὰ νὰ μὴν πάψει ποτὲ νὰ καίει. Παρακαλεῖ. Γιὰ νὰ λάβουν τὰ παιδιά της ἀπὸ τὸ χέρι μου τῆν κληρονομιά πού ἐκείνη ἡ ἴδια δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς μεταβιβάσει χωρίς νὰ καταδικαστεῖ στὴ συρρίκνωση.

Θέλει νὰ γράψω τὸ βιβλίο της πού ὅμοιό του δὲν ὑπάρχει γιὰ τοὺς ἀθῶνους ἀπογόνους της νὰ τοὺς ἀφήσω ἐμβρόντητους, γιατί ἡ ἴδια δὲν μπορεῖ νὰ ἀπλώσει τὸ χαρακωμένο χέρι της στὰ ἴδια τὰ παιδιά της.

Θέλει νὰ ζωγραφίσω γυμνή τῆ μεγάλη οὐλὴ πού στολίζει τὸν αὐχένα της καὶ ἀπὸ τῆν ὁποία ἐκείνη εἶναι μόνον τὸ ἀπομεινάρι πού ἐπέζησε, μοῦ δείχνει τὸ μακρὸ ροζ σημάδι πού χαραχτήκε ἀπὸ τὸ πελέκι τῶν Χμέρ, πού τὰ παιδιά της γεννήθηκαν γιὰ νὰ μὴ δῶνε. Θέλει νὰ μεταφέρω τῆν οὐλὴ πάνω στὸ χαρτί, οὕτως ὥστε οἱ θεοὶ τῆς τέχνης νὰ ἐπιβάλλουν στὰ παιδιά της μιὰ μετουσιωμένη ὀδύνη. Σημειώνω. Εἶναι χρονόδρομο, ἀκριβές, εἶναι ἀκόμα ἐκεῖ, τίποτα δὲν ξεθώριασε ἀπὸ τῆν ἀγλή τῶν χρόνων, τὸ αἷμα κοχλάζει. Σημειώνω γρήγορα πρὶν ἀπὸ τὸ θρόμβο. Σώζω αὐτὸ πού θὰ παρῆλθει. Ἀρπάζω τὰ ἀναφιλητά. Ἀναμφίβολα ἐδῶ εἶμαι χρήσιμη. Τὰ τοιχώματα τῆς καρδιάς μου συλλαμβάνουν τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς της. Ἐγκυμονῶ τῆ μαρτυρικὴ κό-